

Deel 2

Nee, nee, nee... Stadsbeheer is wél sexy

Enkele jaren terug deed Wiebe Oosterhoff onderzoek naar de status van het beheer van de openbare ruimte in Nederland. Hij nam verschillende belangrijke sporen richting de toekomst van beheer onder de loep en kwam daarbij tot zes uitdagingen voor de beheerder van de toekomst:

1. Pak de regie
2. Verkoop het vak beter
3. Revival van de ingenieur
4. Experimenteer op wijkniveau
5. Lobby naar Rijk en VNG
6. Word academisch

In een zesluik aan interviews gaan we met verschillende beheerders in op deze uitdagingen en hun kijk op de toekomst.

In het tweede deel Verkoop het vak beter spreken we met Jaap Meindersma, voormalig directeur Stadsbeheer en momenteel Concerndirecteur Duurzame Stad & Leefbaarheid bij de gemeente Almere. Daarnaast is hij, samen met Wiebe Oosterhoff, één van initiatiefnemers van de kopgroep Beheer en voorzitter van **Stichting Managing Public Space**. De stichting is opgericht om het academisch werk- en denkniveau van het vakgebied te versterken.



”

17 miljoen Nederlanders zouden dit vak interessant vinden



Verkoop het vak beter

Er gebeurt heel veel werk wat cruciaal is voor het functioneren van onze maatschappij: schoon water, afvoer van vuil water en afval, energievoorziening, onderhoud van wegen en bruggen, etc. Daar zijn beheerders goed in, maar niemand weet dat eigenlijk. Volgens Wiebe Oosterhoff zijn er geen beheerders die vertellen hoe belangrijk ze zijn en hoe goed ze het doen, oftewel ze verkopen het vak niet.

“Tot voor kort daagden wij de beheerders ook nooit uit om over hun vak te vertellen. Als je niets gevraagd wordt, vertel je ook niets”, legt Jaap Meindersma uit. “In 2010 kwam ik zonder dat ik dat zelf had bedacht in dit vakgebied terecht. Eerlijk? Ik wist er geen fluit vanaf. Niet als ambtenaar, maar ook niet als bewoner. Ik wist helemaal niet wat er gebeurde met mijn afval, wie 's avonds de straatverlichting aandoet of hoe de riolering werkt. Je neemt wat je elke dag doet, gebruikt en waar je overheen loopt, voor lief. Je merkt pas iets als het fout gaat. Wanneer de riolering niet meer werkt, weten de mensen de gemeente wel te vinden. Je vervolgens afvragen hoe alles werkt? Dát is pas interessant.”

De hypothese van Jaap is dat 17 miljoen Nederlanders dit vak interessant zouden vinden. “We geven jaarlijks onwijs veel geld uit aan beheer in Nederland. Dan is het toch interessant om te weten hoe die afweging wordt gemaakt? Het is toch fascinerend om te weten waar je vuilnis naartoe gaat? De openbare ruimte raakt iedereen! Om die reden ben ik bij stadsbeheer gaan uitdragen dat het belangrijk is om over dit vak te vertellen. Ik gun een ander dezelfde nieuwsgierigheid!”, vertelt Meindersma vol overtuiging.

Aan de grote klok hangen

Meindersma hangt het liefst al het werk in beheer aan de grote klok. “Ik maak zelf veel gebruik van social media om te laten zien wat we allemaal doen. Twitter om bijvoorbeeld vakcollega's, politici en journalisten te bereiken, maar Facebook en Instagram werken ook goed. Het grappige is dat iedereen het kan doen. Er zijn natuurlijk talloze andere manieren, maar het mooie van social media is dat je het klein en persoonlijk kan houden”, aldus Jaap Meindersma.

Een mooi voorbeeld is Koningsdag, wanneer de stad aan het einde van de dag een zootje is en de straten vol liggen met de achtergelaten puinhoop van de vrijmarkt. “Dan komt stadsreiniging, wat ook onder beheer valt. Die racen door het centrum heen en drie uur later is alles schoon. Daar zit denkwerk achter, er is nagedacht over hoe we het doen, hoeveel mensen we nodig hebben, in welke fases je schoonmaakt, noem maar op. Het is een vak!”, licht Meindersma toe.

Over Jaap Meindersma

Geboren in 1969 te Sneek

Politologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam

Woont momenteel in Amsterdam

Getrouwd, heeft drie jongens

Werkt sinds 2001 bij gemeente Almere, eerst bij Stedelijke Ontwikkeling, daarna Stadsbeheer en nu bij Concerndirectie

Zelf gaat hij ook mee; om schoon te maken én om een filmpje op te nemen. “Ik film hoe de vrachtwagens rijden en hoe wij bezig zijn met opruimen. Dat plaats ik vervolgens op Twitter en ik stuur het naar de communicatieadviseurs bij de gemeente. Ik kan je vertellen, dat zijn de best bekeken berichten. Veel mensen reageren met trots, vinden dat we het goed doen en bedanken ons. Een complimentje lok je uit door acties als deze aan de grote klok te hangen. Je stopt iets in het hoofd van de mensen als je dit doet, mensen zien iets wat normaal niet zichtbaar is.”

Goed voorbeeld doet goed volgen

Op veel plekken in Nederland zie je ondertussen steeds meer managers, directeuren en adviseurs die op een eigen manier een poging doen om het vakgebied in de spotlights te zetten. Meindersma vindt dat dit doorgezet moet worden. We vragen hem wat nodig is om dit te bereiken. “Een goed voorbeeld doet goed volgen!”, zegt hij overtuigend. “Ben ik als directeur actief op social media, dan zijn anderen dit ook. Doe ik dat niet? Dan kan ik ook niet verwachten dat een ander het wel doet.”

“Mijn persoonlijke norm is daarom dat managers die in beheer actief zijn, zelf ook zichtbaar zijn. Dat kan op social media, op congressen, bij bewonersbijeenkomsten, noem maar op”, legt Meindersma uit. Hij gaat verder: “Een tweede is dat je het beheerders ook een beetje makkelijk moet maken. Ze hebben social media niet op school geleerd, dus het zit er van nature niet in en dat maakt het spannend. Daar kun je iets op verzinnen: stimuleer mensen om presentaties te geven, laat ze oefenen met een coach, stel ze gerust of geef handvatten door een cursus aan te bieden. Geef beheerders een beetje houvast.”

Stadsbeheer is sexy

Op de vraag hoe we stadsbeheer sexier kunnen maken, zegt Jaap Meindersma het volgende: "Nee, nee, nee! Het vak is sexy! Je hoort vaak dat beheer niet sexy is. Wat een onzin!". Toch zal je als beheerder zelf stappen moeten zetten om mensen hier actief en consequent in mee te nemen.

"Vertel over de tastbare dingen, over de mooie dingen, over de lastige dilemma's, over de manier waarop je tot afwegingen komt en over hoeveel vakkennis er eigenlijk in huis is. Alle beheerders moeten zich realiseren hoe gaaf hun vak is en hoe fantastisch het is om hierover te vertellen", zegt Meindersma trots.

17 miljoen Nederlanders

Jaap Meindersma hoopt dat 17 miljoen Nederlanders zich meer gaan interesseren voor dit vakgebied, met name bewoners, vakmensen uit andere vakdisciplines, politici en bestuurders en wetenschappers. "Het zou bewoners bijvoorbeeld helpen zich te realiseren wat we allemaal doen en met hoeveel kennis, kunde en zorgvuldigheid we dat doen. De vergevingsgezindheid als er iets fout gaat wordt dan ook groter", licht Meindersma toe. Vakmensen uit andere vakdisciplines zijn ook een belangrijke doelgroep. Ieder jaar worden er miljarden geïnvesteerd in de openbare ruimte. "Als je dat slim doet, kun je een belangrijke bijdrage leveren aan grote maatschappelijke vraagstukken. Denk aan klimaat, circulaire economie en energie-transitie. Makkelijk gezegd, maar niet zomaar geregeld. Dan is het nodig dat verschillende vakdisciplines elkaar weten te vinden."

”

*Je hoort vaak dat beheer niet sexy is.
Wat een onzin! Het vak is sexy!"*

Over gemeente Almere

213.000 inwoners
Jongste stad van Nederland
Host van de Floriade in 2022
45.000 straatlantaarns in beheer

Als het vak beheer interessanter en complexer wordt en er meer aan de orde is, is het goed dat er ook vanuit academisch perspectief naar gekeken wordt. "Ik vind het opvallend dat beheer miljoenen Nederlanders raakt, er duizenden mensen in werkzaam zijn, er ontzettend veel geld aan uitgeven wordt en je het niet kunt studeren. Er zijn geen hoogleraren die er onderzoek naar doen. Dus ik zeg dat een hoogleraar Bestuurskunde of een hoogleraar Sociologie eens moet stilstaan bij dit vak."

Daarnaast is hij van mening dat er ook voor een politicus geen leukere portefeuille is dan stadsbeheer: "Je bent op alle plekken van de stad actief, je komt alle bewoners tegen en je kunt dagelijks het verschil maken. Hoe mooi is dat?".

"Elke vakman, maakt niet uit of dit een beheerder is of iemand in het sociaal domein, moet zich realiseren dat hetgeen wat hij of zij doet heel gaaf en sexy is. Wat je elke dag doet is voor jou heel gewoon, maar dat is niet zo. De openbare ruimte raakt iedereen; iedereen zet vuilnis buiten, iedereen loopt over de stoep en iedereen trekt het toilet door. In alles wat we doen zijn de stadsbeheerders de hoofdrolspelers", aldus Jaap Meindersma.

➔ [Lees ook het eerste deel 'Pak de regie met Edim Hadziavdic'](#)